

Orientering om lov om betalingstjenester

1. Indledning

Den 1. november 2009 træder en ny lov om betalingstjenester i kraft – lov nr. 385 af 25. maj 2009. Loven gælder for betalingstjenester og betalingssurrogater. Samtidig ophæves lov om visse betalingsmidler (betalingsmiddeloven). Loven gennemfører direktivet om betalingstjenester i det indre marked.

Ved betalingstjenester forstås bl.a.

- indsættelse på og hævning af kontanter fra en betalingskonto,
- overførsel af penge fra en konto til en anden konto,
- direkte debiteringer – fx betalingservice
- kredit- eller betalingskortstransaktioner,
- pengeoverførselsvirksomhed og
- betalinger med it- og teleudstyr.

Det kræver en tilladelse fra Finanstilsynet at udbyde disse betalingstjenester. Du kan læse mere om, hvilke betalingstjenester, der er omfattet af loven i lovens bilag 1: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=124965>

Betalingsmidler, som er omfattet af den nugældende betalingsmiddeloven, kan efter den ny lov om betalingstjenester enten betegnes som et betalingsinstrument, der udgør en betalingstjeneste eller et betalingssurrogat. De betalingsmidler, som i dag er reguleret i betalingsmiddeloven, vil alle efter den 1. november 2009 være reguleret af den ny lov.

I det følgende gives en kort gennemgang af de nye regler om betalingstjenester, herunder betalingsinstrumenter og betalingsurrogater.

Loven indeholder overgangsregler. Virksomheder, der inden den 25. december 2007 har påbegyndt virksomhed, som vil kræve tilladelse som betalingsinstitut, kan fortsætte uden tilladelse frem til den 30. april 2011. Virksomheder, der inden den 25. december 2007 har påbegyndt virksomhed, som vil kræve en begrænset tilladelse, kan fortsætte uden tilladelse frem til den 25. december 2010.

Virksomheden skal dog fra 1. november 2009 følge lovens adfærdsregler, rettigheder og forpligtelser jf. nærmere herom nedenfor i afsnit 4.

2. Betalingsinstrumenter

§ 6, nr. 9, i lov om betalingstjenester definerer et betalingsinstrument som enhver form for instrument eller sæt af procedurer, som er aftalt mellem brugeren og udbyderen af betalingstjenester, og som brugeren benytter til at iværksætte en betalingsordre.

Betalingsinstrumenter omfatter derfor:

- Hævekort, betalingskort, herunder kreditkort
- Fysiske legitimationsmidler med henblik på elektronisk aflæsning, eks. legitimationsmidler, som er udstedt til en navngiven person til anvendelse til fx passage af en bro eller sejlads med færge samt
- Koder og biometriske værdier, hvortil fx hører netbanksystemer, hvor kunden legitimerer sig overfor banken med en kode.

3. Tilladelse til at udbyde betalingstjenester gives af Finanstilsynet

For at kunne udbyde betalingstjenester skal udbyderen hos Finanstilsynet have en af følgende tilladelser som:

- pengeinstitut
- udbyder af elektroniske penge
- betalingsinstitut eller
- begrænset tilladelse til udbud af betalingstjenester

Reglerne om tilladelse som pengeinstitut og udbyder af elektroniske penge findes i lov om finansiel virksomhed og behandles ikke nærmere her.

3.1 Begrænset tilladelse til udbud af betalingstjenester

Følgende betingelser skal være opfyldt, før Finanstilsynet kan give en begrænset tilladelse til at udbyde betalingstjenester:

- Enten skal betalingsinstrumentet have en begrænset anvendelse til brug for køb af varer eller tjenesteydelser eller
- Gennemsnittet af de samlede betalingstransaktioner for de foregående 12 måneder må ikke overstige 3 mio. euro pr. måned.

Der foreligger et betalingsinstrument med begrænset anvendelse, hvis det kun kan anvendes

1. til at erhverve varer og tjenesteydelser hos udstederen af betalingsinstrumentet,
  - a. Kort, der kan anvendes i en bestemt kæde af stormagasiner. Det er i den forbindelse uden betydning, hvor mange butikker udstederen har, ligesom det ikke har betydning for, om der foreligger et betalingsinstrument med begrænset anvendelse, at disse butikker ligger i en eller flere medlemsstater
  - b. Kantinekort
  - c. Kort, der kan anvendes til betaling for benzin hos en bestemt kæde af benzinstationer uanset om benzinstationerne ejes af benzinselskabet eller for eksempel drives på franchisebasis. Hvis kortet kan anvendes til brug for køb af varer og tjenester i de forretninger, der sædvanligvis befinder sig på benzinstationer, vil der stadig være tale om et betalingsinstrument med begrænset tilladelse uanset, om disse forretninger drives af udstederen af betalingskortet.
  - d. Medlemskort med betalingsfunktion. Som eksempel kan nævnes et medlemskort til et motionscenter, der kan anvendes til betaling for særlige tjenester, der tilbydes af motionscenteret.
  - e. Elektronisk registrerede fordringer, fx elektroniske gavekort
  - f. Betalingssystemer med kode, som bruges via internettet (ofte forudbetalte), fx til køb af varer eller tjenesteydelser

2. i et begrænset net af udbydere, hvorved forstås, at betalingsinstrumentet kun kan anvendes i et begrænset antal forretninger, fx kort til brug i et bestemt butikcenter, eller
3. til at erhverve en begrænset række varer eller tjenesteydelser,
  - a. Et benzinkort, der kan anvendes hos forskellige benzinselskaber i flere lande, vil kunne være et betalingsinstrument med begrænset tilladelse, hvis kortet kun kan anvendes til at erhverve en begrænset række varer og tjenesteydelser. Dette vil kunne være tilfældet, hvis benzinkortet kun kan anvendes til at købe benzin og andre kørselsrelaterede produkter, som for eksempel motorolie, sprinklervæske og til at betale motorvejsafgifter.
  - b. Transportkort, der kan anvendes til køb af billetter til tog, bus og metro.

Du kan læse mere om, hvornår der foreligger et betalingsinstrument med begrænset anvendelse i bemærkningerne til § 38, nr. 1:

<http://www.ft.dk/doc.aspx/?samling/20081/lovforslag/L119/index.htm>

En begrænset tilladelse til at udbyde betalingstjenester efter § 38, nr. 2 kræver, at de gennemsnitlige betalingstransaktioner ikke overstiger grænsen på 3 mio. euro pr. måned, for de foregående 12 måneder. Betalingstransaktionen kan være udbudt ved hjælp af de betalingstjenester, der er angivet i bilag 1, nr. 1-7.

Du kan læse mere om, hvordan grænseværdien beregnes i bemærkningerne til § 38, nr. 2:

<http://www.ft.dk/doc.aspx/?samling/20081/lovforslag/L119/index.htm>

Herudover skal følgende betingelser være opfyldt for, at virksomheden kan få en begrænset tilladelse til udbud af betalingstjenester:

- Virksomheden skal have hovedkontor og hjemsted i Danmark.
- Virksomheden skal have forretningsgange på alle væsentlige aktivitetsområder
- Medlemmer af virksomhedens bestyrelse og direktion og hvor relevant ledelsesansvarlige for betalingstjenesteaktiviteter skal opfylde kravene i lovens § 18 om egnethed og hæderlighed

En begrænset tilladelse til udbud af betalingstjenester giver kun ret til at udbyde betalingstjenester til brugere i Danmark. Det er derimod ikke afgørende, om kortet også kan bruges udenfor Danmark.

Finanstilsynet vil snarest på sin hjemmeside lægge et ansøgningsskema, som kan anvendes ved ansøgning om tilladelse til begrænset udbud af betalingstjenester.

Virksomheder, der inden den 25. december 2007 har påbegyndt virksomhed som vil kræve begrænset tilladelse, kan fortsætte denne virksomhed her i landet uden tilladelse frem til den 25. december 2010.

Udbydere af betalingstjenester, som er omfattet af overgangsordningen, skal dog være anmeldt til registrering hos Finanstilsynet i henhold til § 34 i hvidvaskloven senest den 1. november 2009. Anmeldelsesskema findes på hjemmesiden.

3.2. Tilladelse som betalingsinstitut

Hvis de betalingstjenester, virksomheden udbyder ikke udgøres af et betalingsinstrument med begrænset anvendelse eller de gennemsnitlige betalingstransaktioner for de foregående 12 måneder overstiger grænsen på 3 mio. euro pr. måned jf. ovenfor, skal virksomheden have en tilladelse som betalingsinstitut. Dette gælder dog ikke, hvis virksomheden har en tilladelse som pengeinstitut eller som udsteder af elektroniske penge.

En tilladelse som betalingsinstitut, giver i modsætning til en begrænset tilladelse til udbud af betalingstjenester, en ubegrænset mulighed for at udbyde betalingstjenester.

For at opnå en tilladelse som betalingsinstitut, skal virksomheden opfylde en række detaljerede krav om bl.a. kapitalkrav og drift.

Finanstilsynet giver tilladelse til at udøve virksomhed som betalingsinstitut. For en uddybning af disse krav henvises til Finanstilsynet.

Virksomheder, der inden den 25. december 2007 har påbegyndt virksomhed som vil kræve tilladelse som betalingsinstitut, kan fortsætte denne virksomhed her i landet uden tilladelse frem til den 30. april 2011.

Udbydere af betalingstjenester, som er omfattet af overgangsordningen, skal dog være anmeldt til registrering hos Finanstilsynet i henhold til § 34 i hvidvaskloven senest den 1. november 2009. Anmeldesskema findes på hjemmesiden.

4. Adfærdsregler, rettigheder og forpligtelser. Lovens kapitel 5-8

Uanset at en udbyder af betalingstjenester er omfattet af overgangsreglerne og dermed kan fortsætte virksomheden uden tilladelse frem til enten 25. december 2010 eller 30. april 2011, skal lovens kap. 5-8 om adfærdsregler m.m. overholdes fra 1. november 2009.

Dette gælder uanset hvilken tilladelsestype udbyderen skal have.

Loven stiller en række krav til udbydere af betalingstjenester:

- Oplysningskrav (før eller i forbindelse med indgåelse af en aftale, samt efterfølgende oplysninger(kvittering)), lovens kapitel 5
- Oplysningerne skal gives på papir eller andet varigt medium, §§ 43, 45, 47, 49, 50, stk. 2 og 4, og § 53
- Regler om, hvorledes ændringer skal varsles og om opsigelse, §§ 50 og 51
- Pligt til at modtage kontant betaling, dog ikke ved fjernsalg eller i ubemandede selvbetjeningsmiljøer, § 56
- Ansvars- og hæftelsesregler, §§ 61, 62 og 68
- Frister for indsigelser mod en betalingstransaktion, §§ 63 og 66
- Mulighed for tilbageførsel(charge back), §§ 65 og 74
- Betalingsfrister og valør, §§ 71-73, og § 75
- Oplysning om gebyr og valuta, §§ 76, 79, 82 og 83
- Krav om redelig forretningsskik og god praksis, § 84

En overtrædelse af en række af disse regler er strafbelagt.

For betalingsinstrumenter, som alene kan anvendes til mindre betalinger, § 6, nr. 11, (mikrobetalingsinstrumenter) gælder der i en række tilfælde lempeligere krav end for almindelige betalingsinstrumenter.

5. Betalingssurrogater

Et betalingssurrogat er et elektronisk system, der kan benyttes til at erhverve varer eller tjenesteydelser, uden at det er en betalingstjeneste. Et betalingssurrogat vil typisk ikke indeholde en fordring på et beløb i kroner, men en fordring på en eller flere tjenesteydelser.

Betalingsurrogater omfatter bl.a.:

- Kort og andre fysiske legitimationsmidler, fx SIM-kort til registrering og fakturering af telefonsamtaler, 10-tursklippekort og e-billetter
- Koder og biometriske værdier, fx en kode til en internet-butik, som brugeren anvender til at legitimere sig, uden at der herved sker en betalingstjeneste, men hvor betalingen sker efterfølgende
- Elektronisk registrerede fordringer, fx forudbetalte telefonkort, men uden at der er tale om en betalingstjeneste

Et betalingssurrogat vil typisk være forudbetalt, fx et 10-turskort, men kan også være efterbetalt, jf. fx et SIM-kort i en mobiltelefon.

5.1 Anmeldelse af betalingssurrogater

En udsteder af et betalingssurrogat skal anmeldes til Forbrugerombudsmanden. Anmeldelsen skal indeholde oplysninger om udsteders navn, forretningssted og selskabsform samt det informationsmateriale, som udarbejdes om brugen af betalingssurrogatet, jf. lovens § 47, stk. 4.

Udstedere skal have forretningssted i Danmark, i et andet EU-land eller et land som Fællesskabet har indgået aftale med på det finansielle område.

Betalingsurrogatet må ikke udstedes, før der er sket en anmeldelse. Hvis der efterfølgende sker ændringer, skal ændringerne anmeldes til Forbrugerombudsmanden inden 8 dage efter at ændringerne er sket.

En overtrædelse af reglerne om anmeldelsespligt er strafbelagt.

5.2. Særlige krav til betalingssurrogater.

Betalingsurrogater skal overordnet set være sikre og velfungerende.

Brugerne skal sikres

- Gennemsigtighed

- Frivillighed
- Beskyttelse mod misbrug samt
- Fortrolighed om brugernes anvendelse af betalingsurrogatet

Der skal løbende træffes alle de nødvendige foranstaltninger som kan sikre, at der er tale om sikre og velfungerende betalingsurrogater.

Der skal inden aftale om brug indgås gives brugeren de vigtigste oplysninger om betalingsurrogatet, herunder den måde, som det kan anvendes på, brugerens forpligtelser, de opkrævede gebyrer og andre væsentlige oplysninger, der er nødvendige for at træffe en beslutning på oplyst grundlag.

En overtrædelse af reglerne om oplysningspligt er strafbelagt.

Ansvars- og hæftelsesreglerne i § 62 gælder som udgangspunkt også for betalingsurrogater, dog ikke for forudbetalte surrogater, medmindre værdien kan overstige 3.000 kr., eller hvis der er mulighed for automatisk genopladning.

5.3 Overgangsbestemmelser

Udstedere af betalingsurrogater, som inden den 1. november 2009, har foretaget anmeldelse til Forbrugerombudsmanden, skal ikke foretage en fornyet anmeldelse, medmindre der er sket ændringer i det allerede anmeldte.

6. Tilsynsmyndigheder

Finanstilsynet giver virksomheder en begrænset tilladelse til udbud af betalingstjenester eller tilladelse at udøve virksomhed som betalingsinstitut. Finanstilsynet fører endvidere tilsyn med lovens adfærdsregler for bl.a. følgende betalingstjenester:

- indsættelse på og hævning af kontanter fra en betalingskonto,
- overførsel af penge fra en konto til en anden konto,
- direkte debiteringer – fx betalingservice
- pengeoverførselsvirksomhed

Hvis du har spørgsmål til Finanstilsynet kan se læse mere på www.finanstilsynet.dk eller ringe på 33 55 82 82.

Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med, at udbydere af betalingsinstrumenter og betalingstjenester, som gennemføres ved hjælp af it- og teleudstyr, overholder lovens adfærdsregler. Forbrugerombudsmanden fører endvidere tilsyn med lovens regler om betalingsurrogater.

Hvis du har spørgsmål til Forbrugerombudsmanden kan se læse mere på www.forbrugerombudsmanden.dk eller ringe på 32 66 90 00.

Konkurrencestyrelsen fører tilsyn med lovens regler om gebyrer ved brug af betalingstjenester.

Hvis du har spørgsmål til Konkurrencestyrelsen kan se læse mere på www.ks.dk eller ringe på 72 26 80 00.

Med venlig hilsen

På Finanstilsynets vegne

Henrik Bruun Johannessen, specialkonsulent

På Forbrugerombudsmandens vegne

Søren Iversen, chefkonsulent